

§ 512

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 17.8.2023 § 22 (muu vahinko)

HEL 2023-004362 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 17.8.2023 (22 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö on 17.8.2023 (22 §) päätöksellään hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija on vaatinut kaupunkia korvaamaan hakijalle menetetystä myynnistä ja asiakaskadosta 7 684 euroa kuukaudessa 2–3 vuoden ajan Mannerheimintien perusparannusurakan ajalta lähtien 1.3.2023. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on muuttanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimustaan siten, että se vaatii kaupunkia korvaamaan sille 1 500 euroa kuukaudessa 1.3.2023 alkaen hakijan liiketilan kohdalla olevan kadunrakennustyön loppuun asti asiakaskadon aiheuttamasta menetetystä myynnistä sekä lisäksi 4 800 euroa varaston pilaantumisen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksensa perusteina muun muassa, että kaupungin tulee korvata sille suljetun kahvilaliiketoiminnan keskimääräinen kuukausittainen voitto. Jalkakäytävä kapeni hakijan liiketilan kohdalla niin kapeaksi, ei kukaan asiakas enää voinut tai halunnut istua vaarallisessa tietyökohtassa, saatikka karmivassa melussa ja kivipölyssä, joten hakija sulki kahvilaliiketoimintansa, jossa myytiin matkamuistoja, maaliskuun 2023 lopulla. Tämän seurauksena hakijan varastosta pilaantui tuotteita. Hakija katsoo kaupungin laittomasti estävän sen liiketoimintaa.

Perustelut

Lautakunta viittasi hallintopäällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen sekä yhtyi hallintopäällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen lopputuloksen muuttamiseen.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä vahinkotapahtuma yksinään synnytä vahingonkorvausvastuuta. Korvausvastuun edellytyksenä on, että korvausvelvollisen on täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys. Vahingonkorvaus on lisäksi jälkikäteinen oikeuskeino, jolla hyvitetään syntyneitä vahinkoja.

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia katujen kunnosta ja siten myös toteuttaa katujen peruskorjaustöitä. Hakijan vahingonkorvausvaatimuksessa tai oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty eikä asiassa ole tullut ilmi, että kaupungin katutyön teettämisessä tai siihen liittyvissä liikennejärjestelyissä olisi virheitä, laiminlyöntejä tai huolimattomuutta. Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijan liiketilaan pääsee asioimaan koko Mannerheimintien peruskorjaustyön ajan, joten peruskorjaustyö tai siihen liittyvät liikennejärjestelyt eivät myöskään konkreettisesti estä hakijan liiketoimintaa.

Melusta, tärinästä ja muusta vastaavasta häiriöstä aiheutuneet vahingot voivat tulla korvattavaksi ympäristövahinkolain perusteella, mikäli häiriötä aiheuttavan toiminnan ja vahingon välinen syy-yhteys on todennäköinen. Syy-yhteyden todennäköisyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun ohella toiminnan ja vahingon laatuun sekä vahingon muihin mahdollisiin syihin. Häiriöstä aiheutunut ympäristövahinko korvataan ympäristövahinkolain nojalla kuitenkin vain, jos häiriön sietämistä ei ole pidettävä kohtuullisena, ottaen muun ohella huomioon paikalliset olosuhteet ja häiriön syntymiseen johtanut tilanne kokonaisuudessaan sekä häiriön yleisyys vastaavissa olosuhteissa.

Kadunrakennus sekä muu rakentaminen ja niistä johtuvat haitat useassa eri muodossa saattavat aiheuttaa häiriöitä lähialueilla jatkuvasti muuttuvilla olosuhteilla ja muilla rakentamiseen liittyvillä seikoilla kuten meluna, pölynä ja tärinänä. Tavanomaiset rakennustöistä aiheutuvat meluhaitat ja muut vastaavat häiriöt kuuluvat ympäristövahinkolaissa tarkoitetun sietämisvelvollisuuden piiriin, eivät aiheuta vahingonkorvausvastuuta rakennustyön tilaajalle tai suorittajalle.

Hakija on esittänyt uutena vaatimuksen pilaantuneen varaston arvon korvaamisesta. Oikaisuvaatimuksen mukaan varasto on pilaantunut, sillä hakija on sulkenut kaventuneen jalkakäytävän ja asiakaskadon vuoksi kahvilaliiketoimintansa. Hakijan liiketilan edustalla ei ole ennen Mannerheimintien peruskorjausta ole ollut kaupungin kanssa tehtävää sopimusta edellyttävää terassia, joten peruskorjaustyön vuoksi ei kau-

kaupungin päätöksellä ole kohdalta poistettu terassia. Edellä todetusti hakijan liiketilaan joka tapauksessa pääsee asioimaan, joten hakijan varaston pilaantumisen ei voida katsoa olevan seurausta mistään kaupungin virheestä, laiminlyönnistä tai huolimattomuudesta. Hakijan varaston pilaantuminen ei ole vahingonkorvauslaissa tarkoitettulla tavalla syy-yhteydessä kaupungin tuottamukseen, joka aiheuttaisi vahingonkorvausvastuun kaupungille.

Hakija on osakeyhtiö, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa. Elinkeinotoiminnan yksi keskeisistä tunnusmerkeistä on liiketoimintariski, jolla tarkoitetaan liikevoiton saamiseksi otettua tietoisista riskeistä, joka onnistuessaan tuottaa yhtiölle voittoa ja epäonnistuessaan tappiota. Taloudelliset riskit, kuten tuotteiden kysynnän muutokset ja siitä aiheutuva myyntitulojen lasku, sekä liiketoimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit kuuluvat liiketoimintariskisiin. Liiketoimintariskien hallinta sekä siihen liittyvien riskien seuraukset ja niihin varautuminen sekä tappioiden että voittojen kohdalla kuuluvat lähtökohtaisesti elinkeinotoimintaa harjoittavan yhtiön vastuulle.

Edellä esitetyillä ja muutoin hallintopäällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, että asiassa ei ole kaupungin toimintaa koskevaa virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta, eikä siten syy-yhteyttä kaupungin tuottamukseen ja syntyneen vahingon välillä.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvausvastuussa hakijalle, sillä kaupungin toiminnassa ei ole ollut virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että hallintopäällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 84 §

Laki ympäristövahinkojen korvaamisesta (737/1994) 1 §, 3 §, 4 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

03.10.2023

Asia/8

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 5.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 23.8.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 6.9.2023 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 5.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahin-

03.10.2023

Asia/8

gonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Hallintopäällikkö
17.08.2023 § 22

HEL 2023-004362 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 23.3.2023 esittänyt kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen, jossa vaaditaan kaupunkia korvaamaan hakijalle 7 684 € kuukaudessa 2–3 vuoden ajan Mannerheimintien perusparannusurakan ajalta lähtien 1.3.2023. Vaatimuksen mukaan hakijan yritykseen pääsee asioimaan enää kävellen, koska julkisen liikenteen reitti on siirretty kulkemaan Arkadiankadun ja Runeberginkadun kautta, ja asiakkaat menevät edellä mainituilla kaduilla sijaitseville hakijan yrityksen kilpailijoille. Hakija vaatii kaupunkia korvaamaan sille asiakaskadon aiheuttaman menetetty myynnin sekä hakijan liiketilan vuokran.

Hakijaa on pyydetty 28.3.2023 täydentämään vahingonkorvausvaatimustaan ilmoittamalla, millä perusteella hakija katsoo kaupungin olevan korvausvastuussa hakijan esittämästä taloudellisesta vahingosta. Hakijan edustaja on samana päivänä puhelimitse muun ohella tuonut esiin, että hän on ilmoittanut vaatimuksessa perusteensa, ja että liikennejärjestelyt Mannerheimintiellä ovat vaaralliset, asiakkaat eivät pääse hänen yrityksensä liiketiloihin ja tilanne on kohtuuton.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle. Kadunpito käsittää kadun suunnitteleminen, rakentamisen ja

sen kunnossa- ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys. Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten kadun uudelleen päällystämisen.

Tieliikennelain mukaan kun tiellä tehdään työtä, joka saattaa vaarantaa liikennettä, on tie varustettava tarpeellisilla liikenteenohjauslaitteilla. Jos olosuhteet sitä edellyttävät, on tällainen tie pidettävä kokonaan tai osittain suljettuna. Kadun tilapäisestä sulkemisesta tiellä tehtävän työn vuoksi päättää kunta.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli vahingonkorvausvastuun syntymiseksi korvausvelvollisen täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kaupunki on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Korvausvastuu kaupungilla on kuitenkin vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Vahingonkorvaus käsittää hyvityksen henkilö- ja esinevahingosta. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla, julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Siihen, milloin käsillä on erittäin painavia syitä puhtaan varallisuusvahingon korvaamiseen, on otettu kantaa oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa. Erittäin painaviksi syiksi on katsottu esimerkiksi hyvän tavan tai luottamuksensuojan rikkominen tai teon erityinen moitittavuus.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Kaupunki peruskorjaa Mannerheimintien ensin Postikadun ja Runeberginkadun väliseltä osuudelta sekä sen jälkeen Runeberginkadun ja Reijolankadun väliseltä osuudelta. Peruskorjauksessa uusitaan kokonaisuudessaan kadunalainen kunnallistekniikka sekä katupinnat. Peruskorjaustyö alkoi 6.3.2023 ja jatkuu arviolta joulukuuhun 2025 asti.

Mannerheimintien kadunalainen kunnallistekniikka on noin satavuotias, ja se on välttämätöntä uudistaa. Mittavat katujen peruskorjaustyöt tiiviissä kaupungissa aiheuttavat väistämättä eriasteisia häiriöitä liikenteelle ja ympäristölle, kuten melua, pölyä, ruuhkia ja vaihtuvia kulkureittejä. Kaupunki pyrkii torjumaan haittoja Mannerheimintien peruskorjauksessa eri keinoin, kuten ajoittamalla kovaäänisimmät työt arkipäiville klo 7–22, käyttämällä pölynsidontamenetelmiä, teettämällä töitä tarvittaessa myös lauantaisin ja öisin sekä huolehtimalla liikennejärjestelyistä siten, että sekä kulku kiinteistöille että läpiajo Mannerheimintiellä säilyvät koko työn ajan.

Mannerheimintiellä 6.3.2023 voimaan tulleet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia kulkureitteihin Mannerheimintiellä Postikadun ja Runeberginkadun välillä sekä poikkikaduilla. Väliaikaiset liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia moottoriajoneuvoille, pyöräilijöille, jalankulkijoille sekä joukkoliikenteen käyttäjille. Kadunvarren kiinteistöihin säilyy pääsy koko remontin ajan, ja myös Mannerheimintietä pitkin työmaan läpi pääsee ajamaan koko remontin ajan.

Mannerheimintien itälaidan kevyen liikenteen väylä on suljettu koko matkan Kiasmalta Hesperianpuiston pohjoispäähän. Väliaikainen pyöräliikenne- ja jalankulkureitti kulkee Mannerheimintien länsilaidalla sekä työmaan ohittavilla kiertoreiteillä Töölönlahden rannan, Hesperianpuiston ja Hakasalmenpuiston kautta.

Raitiolinjat 4 ja 10 sekä bussilinjat 63, 212, 213 ja 400 siirtyivät poikkeusreiteille maanantaina 6.3., kun Mannerheimintien peruskorjaus alkoi. Muut bussilinjat säilyvät Mannerheimintiellä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia katujen kunnosta sekä yhteensovittaa niiden alla kulkevaa infrastruktuuria. Kadun rakentamisessa tai korjaamisessa ei kuitenkaan ole kyse julkisen vallan käy-

töstä, vaan siinä on kyse ns. tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, johon ei sovelleta julkisen vallan käyttöä koskevia vahingonkorvaussäännöksiä (KKO:1998:146 ja KKO:1998:147).

Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijan liiketilaan pääsee asioimaan kävellen koko peruskorjaustyön ajan. Myöskään kaikkea joukkoliikennettä ei ole siirretty poikkeusreitille, vaan bussiliikennettä kulkee edelleen hakijan liiketilan ohi. Hakijan liiketilan edustalla on normaalistikin voimassa pysähtymiskielto, joten ajoneuvojen pysähtymiseen ja pysäköimiseen hakijan liiketilan edustalla ei Mannerheimintien peruskorjaustyöllä ole vaikutusta. Asiassa ei ole esitetty eikä siinä ole tullut ilmi, että kaupungin katutyön teettämisessä tai siihen liittyvissä liikennejärjestelyissä olisi virheitä, laiminlyöntejä tai huolimattomuutta.

Hakijan vahingonkorvausvaatimus koskee puhdasta varallisuusvahinkoa, eli sellaista taloudellista vahinkoa, joka ei liity henkilö- tai esinevahinkoon. Puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen on vahingonkorvauslain perusteella erittäin rajattua. Edellä esitetyn perusteella asiassa ei ole kyse julkisen vallan käytöstä vaan kaupungin tosiasiallisesta hallintotoiminnasta. Asiassa ei myöskään ole esitetty eikä siinä ole erityisen painavia syitä puhtaan varallisuusvahingon korvaamiseen, sillä asiassa ei ole kaupungin toimintaa koskevaa tuottamusta.

Vahingonkorvaus on ylipäätään jälkikäteinen keino, jolla korvataan vahingonkärsijälle tuottamuksellisesti aiheutettuja syntyneitä vahinkoja. Hakijan vaatimus koskee osittain ennakkollisia kustannuksia, eli hakijan liiketilan tulevaa vuokraa sekä hakijan omaan arvioon perustuvaa näkemystä hakijalle tulevaisuudessa aiheutuvasta mahdollisesta myyntivoiton menetyksestä. Näiltä osin hakijan vaatimus on ennenaikainen. Siltä osin, kun hakija on vaatinut vahinkoa korvattavaksi ennen Mannerheimintien peruskorjauksen aloitusta, eli 1.3.–5.3.2023, on vaatimus puolestaan perusteeton.

Asiassa ei näin ollen ole esitetty vahingonkorvauslain perusteella korvattavaa vahinkoa. Asiassa ei ole myöskään kaupungin toimintaa koskevaa virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta, eikä siten syy yhteyttä kaupungin tuottamuksen ja korvattavan vahingon välillä. Kaupunki ei näin ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 84 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Tieliikennelaki (729/2018) 71 §, 187–188 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 3 luku 2 §, 5 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallintopäällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on yli 15 000 euroa.

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi